

DOI: [10.32702/2307-2105-2019.12.109](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.12.109)

УДК 336.74/77:351.862.4

*Н. В. Шупрудько,
кандидат економічних наук, старший викладач кафедри менеджменту і туризму
Чернівецького торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету
ORCID: 0000-0002-5629-0671*

*В. В. Нароган,
Старший оперуповноважений 4-го відділу
Управління стратегічних досліджень у Вінницькій області
ORCID: 0000-0002-6448-2120*

ТЕОРЕТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ У КОНТЕКСТІ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

*N. Shuprudko
Candidate of Economic Sciences Lecturer in Department of Management and Tourism
Chernivtsi Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics
V. Narohan
Senior Operations Officer of the 4th Division
of the Strategic Research Directorate in Vinnitsia Oblast*

THE THEORETICAL MODELING OF MONETARY POLICY IN THE CONTEXT OF STRENGTHENING THE STATE ECONOMIC SECURITY

У статті проаналізовано сутність поняття «монетарна політика», розглянуто аспекти монетарної політики у контексті зміцнення економічної безпеки держави. Здійснено ретроспективний аналіз досліджень монетарної політики в контексті зміцнення економічної безпеки держави. У дослідженні використано класичні та неокласичні моделі монетаризму (у тому числі класична теорія монетаризму, монетарна модель з гнучкими цінами, модель різниці процентних ставок Дорнбуша-Френкеля), а також «модель управління готівкою Баумоля-Тобіна» та модель макроекономічної рівноваги Манделла-Флемінга. Висвітлено практичні напрями застосування монетарної політики. Розглянуто макроекономічні наслідки впливу потоків капіталу залежно від: розміру країни; ступеня мобільності капіталу між країною та рештою світу; способу формування валютного курсу. Доведено необхідність забезпечення стабільності монетарної політики для гарантування економічної безпеки держави.

The article analyzes the essence of the concept of "monetary policy", discusses aspects of monetary policy in the context of strengthening the economic security of the state within global economy. The author made a retrospective analysis of monetary policy research in the context of strengthening the economic security of the state. The study used classical and neoclassical models of monetarism (including classical theory of monetarism, monetary model with flexible prices, Dornbush-Frenkel interest rate difference model), as well as the Baumol-Tobin cash management model and the Mundell-Fleming macroeconomic equilibrium model, that includes system of equations: (1)

commodity market (taking into account consumer expenditures that depend on income and taxes (inversely proportional); investments that depend on interest rate; government expenditures; net exports or sales gaps between the volume of exports and imports of a country, which depend on the national currency; (2) a money market equation that takes into account the amount of money; a price level; world and domestic interest rates.

The article analyzes the dependence of aggregate demand and supply on the level of income and inflation in the country on the basis of monetary approach. The peculiarities of restrictive and expansionary monetary policy are reflected. Practical directions of application of monetary policy are covered. The author proved the direct proportional dependence of the demand for money on income and inversely – on the level of the nominal interest rate. The author examines the macroeconomic consequences of the impact of capital flows depending on: the size of the country; the degree of capital mobility between the country and the rest of the world; way of forming the exchange rate. The study emphasizes that the transactional motive for the money demand mainly depends on the interest rate and directly affects the financial and economic security of the state as a whole. The article proves the necessity of ensuring the stability of monetary policy in order to guarantee the economic security of the state, especially in an open economy.

Ключові слова: *монетарна політика; економічна безпека держави; класичні та сучасні теорії монетаризму.*

Keywords: *monetary policy; economic security of the state; classical and modern theories of monetarism.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. На сучасному етапі реструктуризації системи світового порядку важливе місце посідає монетарна політика, яка з одного боку здатна гарантувати певний рівень економічної безпеки держави, а з другого – бути використаною для дестабілізації соціально-економічної ситуації не лише в окремій країні, але й на глобальному рівні загалом.

Як відомо, монетаризм – макроекономічна теорія, відповідно до якої кількість грошей в обігу є визначальним фактором розвитку економіки країни та її стабільності [1]. Під впливом розвитку ідей монетаризму змінювався світ і погляди політиків на закони та їх наслідки. Ідеї монетаризму у сфері теоретичних досліджень перейшли у практичні дії та активно використовуються як для дестабілізації ситуації у країнах-конкурентах [2, с.58-60], так і стабілізації фінансового сектору національної економіки. Фінансовий сектор на сьогодні є найбільш мобільним і потребує постійного втручання та корегування з метою забезпечення реалізації окресленої моделі соціально-економічного розвитку з використанням визначених механізмів для досягнення цільових орієнтирів.

На сьогодні можна однозначно стверджувати, що напрями застосування монетарної політики в сучасній практичній площині дозволили розвиненим країнам ефективно реагувати на відповідні глобальні і внутрішні виклики та загрози й гарантувати сталий розвиток і визначений рівень економічної безпеки для своїх громадян. Формування монетарної політики і побудова сучасних світових грошових систем визначили поширення ідей монетаризму та визнання доцільності їх практичного застосування в макроекономічній політиці високорозвинених країн світу [3].

В економічній літературі існують різні підходи до розуміння суті поняття «монетарна політика». Деякі науковці тлумачать дане поняття досить широко, відносячи до нього будь-які заходи держави, які стосуються грошової сфери, включно навіть з тими, які держава здійснює не залучаючи Національний банк [4]. Інші підходи, на нашу думку, занадто вузькозорієнтовані і передбачають лише заходи Національного банку щодо підтримки оптимального валютного курсу національної валюти [5]. Відтак, важливо здійснити теоретичний та економетричний аналіз можливості застосування монетарної політики для зміцнення економічної безпеки держави із використанням сучасних економічних моделей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Вагомий внесок у дослідження ролі грошово-кредитної політики у макроекономічному регулюванні та використання монетарних механізмів для зміцнення економічної безпеки зробили такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як: О. Барановський, Р. Баро, І. Білько, Б. Бернарке, А. Бліндер, О. Василик, Т. Васильців, О. Власюк, А. Гальчинський, В. Геєць, С. Герлах, Н. Гребеник, О. Дзюблюк, Р. Дорнбуш, К. Еванс, М. Єрмошенко, М. Ейхенбаум, Дж. Кейнс, Н. Кравчук, К. Крістіано, Т. Кричевська, В. Лисицький, Р. Мандел, М. Макаренко, Б. Маккалум, Ф. Мишкін, В. Мунтіян, С. Ніколайчук, Г. Пастернак-Таранушенко, К. Рогофф, М. Савлук, А. Сухоруков, В. Стельмах, Т. Сарджент, К. Сімс, Дж. Тейлор, Д. Торнтон, А. Філіпс, Е. Фелпс, М. Флемінг, М. Фрідман, Дж. Френкель, А. Чухно, О. Шаров, В. Шевчук, В. Шлемко та інші. Проте, зазначені вище сфери, як правило аналізуються окремо одна від одної.

Відтак, існує потреба здійснення детальнішого аналізу саме у контексті визначення взаємовпливу між монетарною політикою та економічною безпекою держави у теоретичній та практичній площині.

Формулювання цілей статті. Основна мета дослідження – аналіз теоретичних підходів до формування монетарної політики з врахуванням цільових орієнтирів економічної безпеки держави.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Як відомо, класична теорія монетаризму при вивченні попиту на гроші в основному спиралася на рівняння 1:

$$M + V = \Pi + g, \quad (1)$$

де M – темп зростання грошової маси; V – швидкість обігу грошей; g – темп зростання випуску; Π – темп зростання інфляції.

Якщо темп зростання економіки задається екзогенно, то можна отримати важливий висновок: будь-яка зміна в прирості грошової маси повністю передається на зміну рівня інфляції і, таким чином, загрожує економічній безпеці як фізичних, так і юридичних осіб. Проте, дана властивість характерна для довгострокового періоду і рідко має місце в короткостроковому, у якому зміна M може вплинути як на зміну швидкості обігу грошей, так і на зміну випуску (Y).

При забезпеченні визначеного рівня економічної безпеки у держави є можливість за допомогою монетарної політики зрушувати криву сукупного попиту (AD) (рис.1). Якщо відступити від класичної передумови вертикальності сукупної пропозиції (AS) [7, с.67-69], то зсув кривої сукупного попиту буде призводити до зміни не лише рівня цін, але й випуску.

Крім того, в короткостроковому періоді ціни не встигають пристосовуватися до зміни державної політики і тому приріст грошової маси може не відповідати приросту ВВП. Останнє складає основу монетарної стабілізаційної політики держави, а відтак й гарантування економічної безпеки. У держави є можливість через монетарну політику впливати на випуск в короткостроковому періоді.

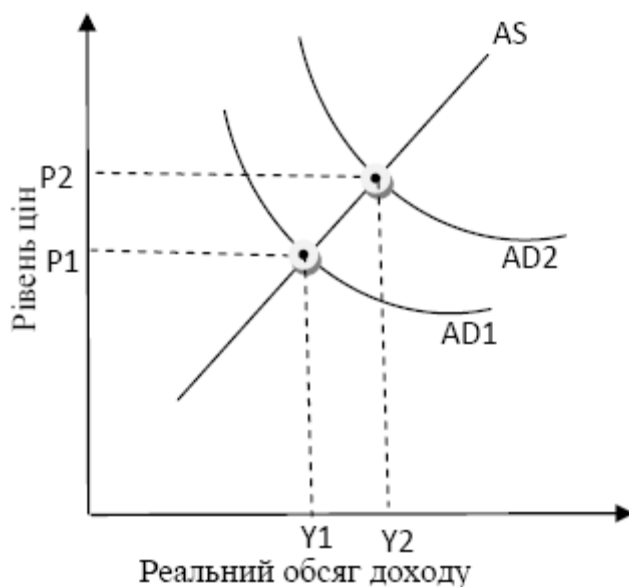

Рис. 1. Залежність сукупного попиту та пропозиції від рівня доходу та інфляції в державі: монетарний аналіз
Складено автором

Однак, у держави немає можливості своєчасної та точної стабілізаційної політики. Оскільки механізм впливу грошової маси на випуск не пряmlinійний і непередбачуваний.

Відомо, що монетаристи вважали, що основною метою держави в сфері грошової політики є забезпечення стабільного зростання грошової маси, здатність до довгострокового зростання інфляції. Основним аргументом проти монетаризму є той факт, що $V \neq const$ і, скоріш за все, безпосередньо залежить від відсоткової ставки та сукупного доходу в економіці. Тому приріст грошової маси може впливати не на PY , а на зміну ставки відсотка, а у довгостроковому періоді нестабільність M може призводити до нестабільності темпу інфляції і становити безпосередню загрозу економічній безпеці держави.

Приклад рестрикційної та експансійної монетарної політики зображено на рис. 2. Початкова рівновага (відповідно й оптимальний рівень економічної безпеки) в національній економіці має місце у точці E_0 . Експансійна грошово-кредитна політика змістить пропозицію позичкових коштів праворуч від початкової кривої пропозиції грошової маси (S_0) до нової (S_1) та призведе до нової рівноваги у точці E_1 (що забезпечує новий оптимальний рівень економічної безпеки), знизивши процентну ставку з i_0 до i_1 . Обмежена грошово-

кредитна політика змістить пропозицію позичкових капіталів зліва від початкової кривої пропозиції (S_0) до нової пропозиції (S_2), що призводить до підвищення процентної ставки з i_0 до i_2 [8].

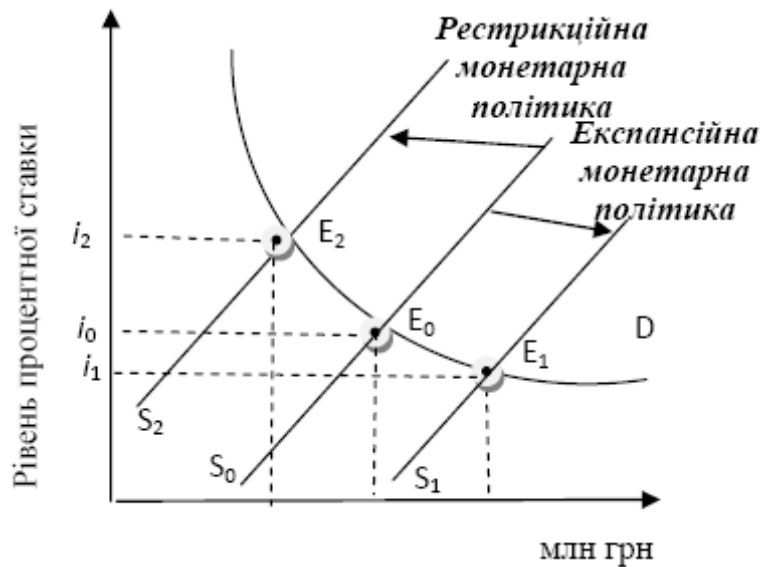

Рис. 2. Рестрикційна та експансійна монетарна політика
Складено автором

У цьому контексті для розширення діапазону теоретичного аналізу, який використовуватиметься для проведення емпіричного дослідження, доцільно розглянути монетарну модель з гнучкими цінами, що актуально для України на сучасному етапі та є визначальним при плануванні політики забезпечення економічної безпеки держави.

У моделі передбачається повна гнучкість цін на всі товари, стабільний попит на гроші, а також виконання паритету купівельної спроможності (ПКС). Передбачено, що національна валюта використовується лише резидентами конкретної країни. Пропозиція грошей і реальний дохід задаються екзогенно. Обмінний курс встановлюється таким чином, що рівень цін робить попит і пропозицію грошей рівними, тобто грошовий ринок знаходиться в рівновазі, а рівень економічної безпеки відповідає оптимальному. Попит на гроші залежить прямо пропорційно від доходу і обернено – від рівня номінальної процентної ставки. Функції реального попиту на гроші представлені, як:

$$m_t = p_t + \alpha y_t - \beta i_t \quad (2)$$

$$m_t^* = p_t^* + \alpha^* y_t^* - \beta^* i_t^* \quad (3)$$

m , p , y та i – логарифми пропозиції грошей, рівня цін, доходу та рівня процентної ставки відповідно; α і β – позитивні константи; * – відповідні змінні і параметри іншої держави.

Абсолютний ПКС (при оптимальному рівні економічної безпеки громадян) може бути виражений, як:

$$s_t = p_t - p_t^* \quad (4)$$

де s_t – логарифм номінального обмінного курсу.

Віднімаючи з рівняння (2) рівняння (3), виражаючи $(p_t - p_t^*)$ і підставляючи отриманий вираз в рівняння (4), отримуємо рівняння для номінального обмінного курсу:

$$s_t = [(m)_t - m_t^*] - (\alpha y_t - \alpha^* y_t^*) - (\beta i_t - \beta^* i_t^*) \quad (5)$$

Модель (5) може бути спрощена за допомогою прийняття припущення про рівність еластичності попиту на гроші за доходом і за процентною ставкою в обох країнах, тобто ($\alpha = \alpha^*$, $\beta = \beta^*$). Тоді:

$$s_t = [(m)_t - m_t^*] - \alpha(y_t - y_t^*) - \beta(i_t - i_t^*) \quad (6)$$

Відповідно до рівняння (6), обмінний курс залежить позитивно від внутрішньої пропозиції грошей і негативно – від зовнішньої, тобто збільшення внутрішньої пропозиції грошей щодо зовнішньої визначає знецінення національної валюти щодо іноземної, наслідком чого є зниження економічної безпеки держави. Зростання внутрішнього випуску призводить до зміцнення національної валюти через механізм попиту на

гроші і ПКС. Збільшення процентного диференціалу призводитиме до знецінення національної валюти. Рівняння (5) може бути подано наступним чином:

$$E_t(\Delta s_{t+1}) = (i_t - i_t^*), \quad (7)$$

де $E_t(\Delta s_{t+1})$ – ринкові очікування щодо змін обмінного курсу в період $t+1$, які безпосередньо впливають на рівень економічної безпеки як фізичних, так і юридичних осіб.

Підставляючи рівняння (7) в рівняння (6), одержуємо рівняння:

$$s_t = \frac{1}{1+\beta} \sum_{i=0}^{\infty} \left(\frac{\beta}{1+\beta}\right)^i E_t(m - m^*)_{t+i} - \alpha(Y - Y^*)_{t+1}, \quad (8)$$

де $E_t[\]$ – очікування, що базуються на інформації, яка подається в момент часу t .

Очікувані зміни в майбутніх значеннях фундаментальних змінних впливатимуть на поточний обмінний курс, навіть за умови, що поточні значення фундаментальних змінних залишаться незмінними. Рівняння (8) відображає механізм визначення цін на активи. До недоліків цієї моделі можна віднести неадекватність припущень про вільне плавання обмінного курсу, абсолютну взаємозамінність вітчизняних та іноземних активів, відсутність обмежень на рух капіталу і досконалу гнучкість цін і заробітної плати у більшості країн.

Важливо наголосити, що у сучасних умовах представники неокласичного напрямку визнають, що фактором попиту на гроші є не лише рівень доходу, але й рівень відсоткової ставки, що має безпосередній вплив і на економічну безпеку громадян та національну економіку загалом. Залежність між попитом і процентною ставкою є обернено пропорційною. Однак вони вважають, що існує єдиний мотив попиту на гроші – транзакційний і саме він залежить від відсоткової ставки і безпосередньо впливає на фінансову та економічну безпеку держави в цілому. Саме ця ідея була запропонована В. Баумодем і Дж. Тобіном (так звана «модель управління готівкою Баумоля-Тобіна») [9]. У даній моделі розглядається попит на гроші зі сторони домогосподарств. Вважається, що реальний дохід (Y) домогосподарства витрачають рівномірно протягом певного періоду. Дохід надходить на ощадний рахунок, за яким виплачується номінальна відсоткова ставка – i . З метою використання коштів з рахунку передбачені певні транзакційні витрати, які дорівнюють b в реальному вираженні (що знижує рівень економічної безпеки), p – рівень цін. Таким чином, перед домогосподарствами стоїть завдання оптимального вибору кількості звернень в банк і суми, що знімається з рахунку, для мінімізації загальних витрат та забезпечення власної економічної безпеки. Домогосподарства планують кількість звернень у банк та суму, яку мають намір кожен раз знімати з рахунку відповідно до обсягу їх номінального доходу. Тобто загальна сума транзакційних витрат домогосподарств становитиме:

$$TC = PbN + i \frac{PY}{2N}, \quad (9)$$

де N – кількість звернень у банк; PY/N – сума, яку кожен раз громадяни знімають з рахунку; $M=PY/2N$ – середня кількість грошей на руках у домогосподарства; PbN – номінальні транзакційні витрати від N звернень в банк. Загальний рівень економічної безпеки держави залежить від рівня безпеки громадян PS та суб'єктів господарювання (рівняння функціональної залежності 10):

$$SS = f\left(\frac{\sum_{i=1}^n \left[\left[PS \right]_{i1}(Y, -PbN, \dots, g) + \left[PS \right]_{i2}(Y, -PbN, \dots, g) + \left[PS \right]_{in}(Y, -PbN, \dots, g) \right]}{\left(\sum_{i=1}^n ES_i(Y, -PbN, \dots, q) + ES_n(Y, -PbN, \dots, q) \right) / b} \right) \quad (10)$$

Розроблено автором

де SS – рівень економічної безпеки держави; PS – рівень економічної безпеки громадянина; ES – рівень економічної безпеки суб'єкта господарювання; g – інші фактори, що впливають на економічну безпеку громадянина; q – інші фактори, що впливають на економічну безпеку суб'єкта господарювання; n – кількість громадян в державі; b – кількість суб'єктів господарювання в державі.

Мінімізація загальних витрат передбачає таку умову першого порядку щодо оптимізації кількості походів у банк:

$$Pb - i \frac{PY}{2N^2} = 0 \rightarrow N^* = \sqrt{\frac{iY}{2b}}, \quad (11)$$

Оптимальна кількість грошей у домогосподарства, що забезпечує оптимальний рівень економічної безпеки країни становить:

$$M^* = P \sqrt{\frac{bY}{2i}} \left(\frac{M}{P}\right)^D = \sqrt{\frac{bY}{2i}} \quad (12)$$

Як відомо, попит на гроші позитивно залежить від доходу (Y) і негативно від відсоткової ставки (i). Еластичність попиту за $Y^{1/2}$, а за $i - (-1/2)$. Відтак, швидкість обігу грошей складає:

$$V = \sqrt{\frac{2iY}{b}} \quad (13)$$

Таким чином, теорія переваги ліквідності виглядає досить переконливо як з теоретичної, так і з практичної точки зору.

Ще одна модель за допомогою якої можна проаналізувати взаємозв'язок монетарної політики з рівнем економічної безпеки держави – модель різниці процентних ставок. Дана модель була запропонована Я. Френкелем [10, с. 610-622] і є, фактично, розширенням моделі Р. Дорнбуша [11, с. 1161—1176]. В ній передбачається наявність інфляції в довгостроковому періоді та істотна увага приділяється реальній процентній ставці при визначенні реального обмінного курсу.

В моделі передбачається виконання ПКС (при оптимальному рівні економічної безпеки) в довгостроковому періоді. Відтак, рівняння в довгостроковій рівновазі набуде вигляду:

$$\bar{s} = \bar{p} - \bar{p}^* \quad (14)$$

Далі розглядається формування інфляційних очікувань. Передбачається, що між довгостроковим рівноважним курсом \bar{s} і поточним обмінним курсом s_t існує певна різниця. Я. Френкель розширив рівняння формування очікувань, запропоноване Р. Дорнбушем, на поточний темп очікуваної довгострокової різниці в інфляції між двома країнами, що позначається $\pi_t - \pi_t^*$, наступним чином:

$$E_t[s_{t+1}] - s_t = \theta(\bar{s} - s_t) + \pi_t - \pi_t^* \quad (15)$$

У довгостроковому періоді, коли обмінний курс перебуватиме на рівноважному рівні так, що $s_t = \bar{s}$, очікувана зміна обмінного курсу буде дорівнювати різниці інфляцій $\pi_t - \pi_t^*$. Рівняння для обмінного курсу в короткостроковому періоді може бути отримано об'єднанням попередньо наведених рівнянь:

$$s_t - \bar{s} = 1/\theta [(i_t - \pi_t) - (i_t^* - \pi_t^*)] \quad (16)$$

Таким чином, поточний обмінний курс досягає рівноважного значення, якщо реальні процентні ставки між країнами рівні. За умови, що реальна процентна ставка в країні вища, ніж за кордоном, то обмінний курс буде перебувати нижче довгострокового рівня і, отже, зростатиме. Далі, визначивши вирази для попиту на гроші і довгострокового обмінного курсу і підставивши їх в (рівняння 15), отримаємо рівняння для визначення обмінного курсу:

$$s_t = m_t - m_t^* - \alpha(y_t - y_t^*) + \varphi(i_t - i_t^*) + \varphi(\pi_t - \pi_t^*) \quad (17)$$

Таким чином, монетарну модель з гнучким ціноутворенням можна розглядати як окремий випадок моделі різниці реальних процентних ставок, де пристосування до рівноваги відбувається миттєво, тобто при $\varphi = 0$. Це дає можливість прогнозування рівня факторів динаміки економічної безпеки як у короткостроковому, так і довгостроковому періодах.

Крім аналізу впливу внутрішніх монетарних чинників на економічну безпеку доцільно враховувати й зовнішні фактори. Теоретичний аналіз у цьому контексті варто здійснювати з використанням моделі відкритої економіки Манделла-Флемінга.

Модель Манделла-Флемінга включає таку систему рівнянь 18:

1) рівняння товарного ринку IS:

$$Y = C(Y; T) + I(r) + G + NX(e) \quad (18)$$

де C – споживчі витрати, що залежать від рівня доходу і податків (обернено пропорційно); $I(r)$ – інвестиції, які залежать від відсоткової ставки r ; G – державні витрати; $NX(e)$ – чистий експорт або різниця між обсягом експорту X та імпорту M країни, які залежать від курсу національної валюти e ;

2) рівняння грошового ринку LM:

$$\frac{M}{P} = L(r; Y), \quad (19)$$

де M – кількість грошей; P – рівень цін; r – відсоткова ставка внутрішня (r^* – світова відсоткова ставка);

3) рівняння платіжного балансу BP :

$$X(e) - M(Y; e) = FI, \quad (20)$$

де FI – чисті короткострокові іноземні інвестиції. Лінія BP показує рівновагу платіжного балансу (при оптимальному рівні економічної безпеки). У моделі три екзогенні змінні – Y , r і e , які визначають загальну рівновагу національної економіки і дозволяють визначити вплив потоків капіталу на макроекономічне рівновагу, а відтак й економічну безпеку країни загалом в трьох надзвичайно важливих координатних площинах: (r, Y) ; (E, Y) і (r, e) . На рис. 3 в точці A досягається внутрішня і зовнішня рівновага національної економіки, чому відповідають повна зайнятість і повний обсяг виробництва, які поєднуються з рівновагою платіжного балансу.

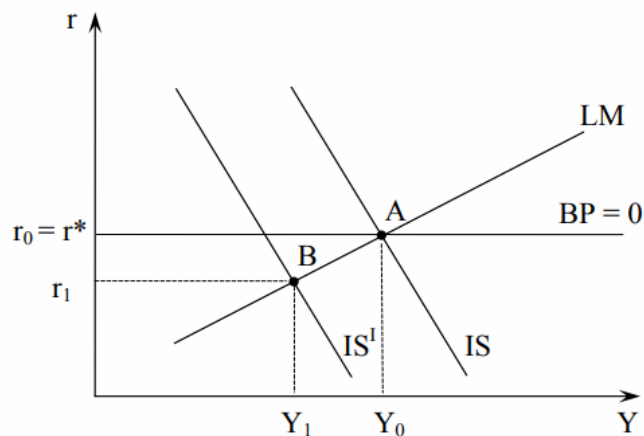

Рис. 3. Макроекономічний ефект нарощення державних заощаджень в умовах абсолютної мобільності капіталу, відсутності зростання інвестицій та вплив цього процесу на економічну безпеку держави
Складено автором

Рівновага платіжного балансу визначається курсом національної валюти. При завищеному курсі національної валюти лінія BP буде розташована вище точки перетину кривих IS і LM . І хоча в національній економіці буде досягнуто внутрішню рівновагу, зовнішньої рівноваги не буде. Відповідно при заниженні курсу національної валюти точка перетину IS і LM буде лежати вище лінії BP [13].

Розглянемо більш докладно макроекономічні наслідки впливу потоків капіталу залежно від:

- 1) розміру країни;
- 2) ступеня мобільності капіталу між країною та рештою світу;
- 3) способу формування валютного курсу.

Для початку розглянемо умови малої відкритої економіки з абсолютною мобільністю капіталу та фіксованим обмінним курсом. В якості вихідного стану національної економіки приймемо стан повної рівноваги (точка A), чому відповідає рівність $IS = LM$, і відсутність дефіциту чи профіциту платіжного балансу BP (рис. 3). Припустимо, що держава певну частку доходів заощаджує замість інвестиційних вкладень, в результаті чого утворюється бюджетний профіцит. Така політика за своєю суттю буде рестрикційною бюджетною політикою і призведе до зсуву кривої IS вліво. Таким чином, рівновага переміститься з точки A в точку B , якій відповідають нижчий рівень національного доходу і відсоткової ставки. Це, своєю чергою, погіршує стан платіжного балансу, утворюється дефіцит через відтік капіталу з країни, внаслідок зниження внутрішньої відсоткової ставки r_1 нижче світової r^* . Відтак, капітал в умовах фіксованого валютного курсу буде покриватися за рахунок державних валютних резервів, це буде тривати доти, поки відтік капіталу не призведе до підвищення внутрішньої відсоткової ставки (через скорочення пропозиції на внутрішньому ринку грошової маси). На рисунку це означає зсув кривої IS вправо на початковий стан, а національна економіка повернеться назад в точку A . Формалізовано цей процес можна представити в такий спосіб: збільшення обсягів державних заощаджень → зниження внутрішньої відсоткової ставки → відтік капіталу з країни → зниження обсягів міжнародних резервних активів держави → підвищення внутрішньої відсоткової ставки → зниження рівня економічної безпеки

Загальний підсумок державного заощадження при незмінному рівні інвестицій у моделі Манделла-Флемінга можна представити наступним чином:

- 1) збереження обсягу національного виробництва на колишньому рівні (з певним його початковим зниженням);

2) збереження стану торгового і платіжного балансів на колишньому рівні ($BP = 0$). При цьому стан платіжного балансу спочатку погіршується, а згодом відбудеться його повернення до колишнього рівня, а стан торгового балансу не зміниться внаслідок збереження незмінного курсу національної валюти;

3) збереження внутрішньої процентної ставки на колишньому рівні (з певним її початковим зниженням стосовно світової відсоткової ставки);

4) відтік капіталу з країни, що дорівнює за величиною профіциту бюджету і відповідно величині поточних державних заощаджень;

5) зменшення валютних резервів, рівних за обсягом в перерахунку на національну валюту;

6) зниження рівня економічної безпеки держави.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Таким чином, важливо зазначити, що в сучасних умовах постулати класичного монетаризму не завжди спрацьовують, тому їх необхідно аналізувати з врахуванням розвитку сучасних теорій та рівня економічної безпеки держави. У перспективі доцільно розглянути проаналізовані теоретичні підходи у практичній площині з використанням детальних емпіричних (економіко-математичних досліджень).

Список літератури.

1. New Monetarist Economics: Methods [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.minneapolisfed.org/research/sr/sr442.pdf>.

2. Рокоча В.В. Глобальна економіка: парадигми та парадокси розвитку: монографія / В.В. Рокоча, Б.М. Одягайло, В.І. Терехов. - К.: Університет економіки та права "КРОК", 2017.- 314 с.

3. New Monetarist Economics: Methods [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.minneapolisfed.org/research/sr/sr442.pdf>.

4. Keynesian and Monetarist Economics: How Do They Differ? <https://www.investopedia.com/ask/answers/012615/what-difference-between-keynesian-economics-and-monetarist-economics.asp>.

5. Monetarism: Printing Money To Curb Inflation. <https://www.investopedia.com/articles/economics/08/monetarism.asp>

6. Monetarism. <https://www.lancaster.ac.uk/staff/ecagrs/Steele%201987%20Monetarism.pdf>.

7. Макроэкономика: практикум / Н.В. Бокша [и др.]. – Пинск: ПолесГУ, 2010. – 154 с.

8. Monetary policy and economic outcomes

<https://opentextbc.ca/principlesofeconomics/chapter/28-4-monetary-policy-and-economic-outcomes/>

9. Baumol-Tobin model [Електронний ресурс]. Режим доступу http://en.wikipedia.org/wiki/Baumol%E2%80%93Tobin_model.

10. Frankel J. On the mark: a theory of floating exchange rate based on real interest differentials // American Economic Review. — 1979. — № 69(4). — P. 610—622.

11. Dornbusch R. Expectations and exchange rate dynamics //Journal of Political Economy. — 1976. — № 84(6). — P. 1161—1176.

12. Mundell-Fleming Model: Meaning and Main Message (With Diagram)

<http://www.economicdiscussion.net/open-economy/aggregate-demand/mundell-fleming-model-meaning-and-main-message-with-diagram/15836>.

13. Mundell-Fleming model <https://www.britannica.com/topic/Mundell-Fleming-model>.

References.

1. Williamson, S. and Wright, R. (2010), “Monetarist Economics: Methods”, available at: <https://www.minneapolisfed.org/research/sr/sr442.pdf> (Accessed 05 Dec 2019).

2. Rokocha, V.V. Odiahajlo, B.M. and Terekhov, V.I. (2017), Hlobal'na ekonomika: paradyhmy ta paradoksy rozvytku [Global economy: paradigms and paradoxes of development], Universytet ekonomiky ta prava "KROK", Kyiv, Ukraine.

3. Williamson, S. and Wright, R. (2010), “Monetarist Economics: Methods”, available at: <https://www.minneapolisfed.org/research/sr/sr442.pdf> (Accessed 05 Dec 2019).

4. Lioudis, N. (2019), “Keynesian and Monetarist Economics: How Do They Differ?”, available at: <https://www.investopedia.com/ask/answers/012615/what-difference-between-keynesian-economics-and-monetarist-economics.asp> (Accessed 05 Dec 2019).

5. Radcliffe, B. (2019), “Monetarism: Printing Money To Curb Inflation”, available at: <https://www.investopedia.com/articles/economics/08/monetarism.asp> (Accessed 05 Dec 2019).

6. Steele, G.R. (1987), “Monetarism”, available at: <https://www.lancaster.ac.uk/staff/ecagrs/Steele%201987%20Monetarism.pdf> (Accessed 05 Dec 2019).

7. Boksha, N.V. (2010), Makroekonomyka [Macroeconomics], PolesHU, Pynsk, Belorussia.

8. OpenStax (2019), “Monetary policy and economic outcomes”, available at: <https://opentextbc.ca/principlesofeconomics/chapter/28-4-monetary-policy-and-economic-outcomes/> (Accessed 05 Dec 2019).

9. wikipedia (2019), “Baumol-Tobin model”, available at: http://en.wikipedia.org/wiki/Baumol%E2%80%93Tobin_model (Accessed 05 Dec 2019).

10. Frankel, J. (1979), On the mark: a theory of floating exchange rate based on real interest differentials “”, American Economic Review, vol. 69(4), pp. 610—622.

11. Dornbusch, R. (1976), "Expectations and exchange rate dynamics", *Journal of Political Economy*, vol. 84(6), pp. 1161—1176.
12. Kari, D. (2019), "Mundell-Fleming Model: Meaning and Main Message (With Diagram)", available at: <http://www.economicdiscussion.net/open-economy/aggregate-demand/mundell-fleming-model-meaning-and-main-message-with-diagram/15836> (Accessed 05 Dec 2019).
13. Encyclopædia Britannica (2019), "Mundell-Fleming model", available at: <https://www.britannica.com/topic/Mundell-Fleming-model> (Accessed 05 Dec 2019).

Стаття надійшла до редакції 20.12.2019 р.